

Školy s vysokou mírou neúspěšnosti žáků ve společné části maturitní zkoušky

Podmínky a průběh vzdělávání na středních školách jsou významnými faktory ovlivňujícími úspěšnost žáků těchto škol v maturitní zkoušce. Přirozenou otázkou pak je, jaké jsou charakteristiky podmínek a průběhu vzdělávání hlavních maturitních předmětů (český jazyk, matematika, anglický jazyk) na středních školách, jejichž žáci vykazují vysokou míru neúspěšnosti ve společné části maturitní zkoušky (dále jen v maturitní zkoušce), a do jaké míry jsou takové charakteristiky specifickým těchto škol.

Pro zodpovězení uvedené otázky jsou v dalším textu analyzovány následující zdroje informací z inspekční činnosti České školní inspekce:

- záznamy ve formulářích obsahově se zaměřujících na vybrané charakteristiky škol s vysokou mírou neúspěšnosti žáků v maturitní zkoušce,²⁵
- hospitační záznamy na středních školách v předmětech český jazyk, matematika a anglický jazyk,
- rozhovory s učiteli českého jazyka, matematiky a anglického jazyka (dále jen učitelé) na středních školách.

Informace z hospitačních záznamů a rozhovorů s učiteli byly hodnoceny v kontextu srovnání hodnot pro školy s vysokou mírou neúspěšnosti žáků v maturitní zkoušce a ostatních škol. V případě hospitačních záznamů tak byly rozlišeny (1) hospitační záznamy navštívených hodin oborů vzdělání kategorií L a M ve školách s vysokou mírou neúspěšnosti žáků v maturitní zkoušce a (2) hospitační záznamy navštívených hodin oborů vzdělání kategorií L a M v ostatních středních školách. V případě rozhovorů s učiteli pak byly rozlišeny (1) rozhovory s učiteli na školách s vysokou mírou neúspěšnosti žáků v maturitní zkoušce a (2) rozhovory s učiteli na školách s maturitními obory vzdělání s tím, že z této množiny dat byla, s ohledem na svůj výběrový charakter, vynechána gymnázia.

4.4.1 Personální podmínky vzdělávání

Hodnocení personálních podmínek vzdělávání primárně ukazuje na vyšší problémy se zajištěním aprobované výuky hlavních maturitních předmětů na školách s vysokou mírou neúspěšnosti žáků v maturitní zkoušce (viz tabulka č. 75), přičemž tento poznatek se objevuje opakovaně ve zjištěních prezentovaných v tematických zprávách České školní inspekce. Vedle toho se opakovaně objevuje problém těchto škol s poměrně vysokou mírou fluktuace učitelů českého jazyka (31 % učitelů za poslední tři roky), matematiky (30 % učitelů za poslední tři roky) a cizího jazyka (42 % učitelů za poslední tři roky), což zhoršuje možnosti utváření stabilního vnitřního prostředí školy.

Hodnocení učitelů uváděné účasti na DVPP v posledních dvou letech neukazuje na horší charakteristiky škol s vysokou mírou neúspěšnosti žáků v maturitní zkoušce (viz tabulka č. 75). Učitelé těchto škol se nejčastěji účastnili DVPP se zaměřením na vědomosti a znalosti v předmětech, které vyučují (61 % učitelů účastnících se DVPP), a dále na metody/formy výuky a pedagogické kompetence (56 % učitelů účastnících se DVPP). Právě metody/formy výuky a pedagogické kompetence, respektive vzdělávání žáků se SVP, byla témata DVPP, kterých se učitelé škol s vysokou mírou neúspěšnosti žáků v maturitní zkoušce účastnili častěji než učitelé škol ostatních, dopady tohoto vzdělávání učitelů se však významně neprojeví. Méně příznivě je hodnocena účast učitelů škol s vysokou mírou neúspěšnosti žáků v maturitní zkoušce na DVPP, které by mělo vztah k neúspěšnosti žáků u maturitní

25 Toto šetření bylo realizováno pouze ve školách s vysokou mírou neúspěšnosti žáků v maturitní zkoušce.

